וַיֹּאמֶר בְּלִבּוֹ הַלְּבֶן מֵאָה־שָׁנָה יִוָּלֵד וְאִם־שָׂרָה הֲבַת־
יח תִּשְׁעִים שָׁנָה תֵּלֵד׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לוּ
יט יִשְׁמָעֵאל יִחְיֶה לְפָנֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲבָל שָׂרָה אִשְׁתְּךָ
יֹלֶדֶת לְךָ בֵּן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק וַהֲקִמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי
כ אִתּוֹ לִבְרִית עוֹלָם לְזַרְעוֹ אַחֲרָיו׃ וּלְיִשְׁמָעֵאל שְׁמַעְתִּיךָ
הִנֵּה ׀ בֵּרַכְתִּי אֹתוֹ וְהִפְרֵיתִי אֹתוֹ וְהִרְבֵּיתִי אֹתוֹ בִּמְאֹד
כא מְאֹד שְׁנֵים־עָשָׂר נְשִׂיאִם יוֹלִיד וּנְתַתִּיו לְגוֹי גָּדוֹל׃ וְאֶת־
בְּרִיתִי אָקִים אֶת־יִצְחָק אֲשֶׁר תֵּלֵד לְךָ שָׂרָה לַמּוֹעֵד הַזֶּה
כב בַּשָּׁנָה הָאַחֶרֶת׃ וַיְכַל לְדַבֵּר אִתּוֹ וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל
כג אַבְרָהָם׃ וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־יִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ וְאֵת כָּל־יְלִידֵי
בֵיתוֹ וְאֵת כָּל־מִקְנַת כַּסְפּוֹ כָּל־זָכָר בְּאַנְשֵׁי בֵּית אַבְרָהָם
וַיָּמָל אֶת־בְּשַׂר עָרְלָתָם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
מפ' אִתּוֹ אֱלֹהִים׃ וְאַבְרָהָם בֶּן־תִּשְׁעִים וָתֵשַׁע שָׁנָה בְּהִמֹּלוֹ
כה בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃ וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ בֶּן־שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּהִמֹּלוֹ
כו אֵת בְּשַׂר עָרְלָתוֹ׃ בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה נִמּוֹל אַבְרָהָם
כז וְיִשְׁמָעֵאל בְּנוֹ׃ וְכָל־אַנְשֵׁי בֵיתוֹ יְלִיד בָּיִת וּמִקְנַת־כֶּסֶף
מֵאֵת בֶּן־נֵכָר נִמֹּלוּ אִתּוֹ׃ פ

און געזאָגט ביי זיך אין האַרצן: קען ביי אַ מאַן פון הונדערט יאָר געבאָרן ווערן? און קען שׂרה צו נײַנציק יאָר געבערן? 18 און אַברהם האָט געזאָגט צו גאָט: הלוואַי זאָל יִשמָעֵאל לעבן פאַר דיר! 19 האָט גאָט געזאָגט: פאַרוואָר, דײַן ווײַב שׂרה וועט דיר געבערן אַ זון, און זאָלסט רופן זײַן נאָמען יצחק; און איך וועל אויפשטעלן מײַן בונד מיט אים פאַר אַן אייביקן בונד צו זײַן זאָמען נאָך אים. 20 און וועגן יִשמָעֵאלן האָב איך דיך צוגעהערט; זע, איך האָב אים געבענטשט, און איך וועל אים פרוכפּערן, און וועל אים מערן זייער און זייער; צוועלף פירשטן וועט ער געבערן, און איך וועל אים מאַכן פאַר אַ גרויס פאָלק. 21 מײַן בונד אָבער וועל איך אויפשטעלן מיט יצחקן, וואָס שׂרה וועט דיר געבערן צו דער צײַט אויפן אַנדער יאָר.

22 און ווי ער האָט געענדיקט רעדן מיט אים, אַזוי האָט גאָט זיך אויפגעהויבן פון איבער אַברהמען.

23 און אַברהם האָט גענומען זײַן זון יִשמָעֵאלן, און אַלע זײַנע הויזגעבאָרענע, און אַלע זײַנע געקויפטע פאַר געלט, יעטוועדער מאַנספּאַרשוין צווישן די הויזלײַט פון אַברהמען, און ער האָט געמַלט דאָס פלייש פון זייער פאָרהויט אין דעמדאָזיקן אייגענעם טאָג, אַזוי ווי גאָט האָט צו אים גערעדט. 24 און אַברהם איז געווען נײַן און נײַנציק יאָר אַלט, ווען ער איז געמַלט געוואָרן אין דעם פלייש פון זײַן פאָרהויט. 25 און זײַן זון יִשמָעֵאל איז געווען דרײַצן יאָר אַלט, ווען ער איז געמַלט געוואָרן אין דעם פלייש פון זײַן פאָרהויט. 26 אין דעמדאָזיקן אייגענעם טאָג איז געמַלט געוואָרן אַברהם און זײַן זון יִשמָעֵאל. 27 און אַלע מאַנסלײַט פון זײַן הויז, געבאָרן אין הויז, אָדער געקויפט פאַר געלט פון אַ פרעמדן, זײַנען געמַלט געוואָרן מיט אים.

וַיֵּרָא

יח
א וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה בְּאֵלֹנֵי מַמְרֵא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח־הָאֹהֶל
ב כְּחֹם הַיּוֹם׃ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים
עָלָיו וַיַּרְא וַיָּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה׃
ג וַיֹּאמַר אֲדֹנָי אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אַל־נָא תַעֲבֹר מֵעַל
ד עַבְדֶּךָ׃ יֻקַּח־נָא מְעַט־מַיִם וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשָּׁעֲנוּ תַּחַת
ה הָעֵץ׃ וְאֶקְחָה פַת־לֶחֶם וְסַעֲדוּ לִבְּכֶם אַחַר תַּעֲבֹרוּ כִּי־
עַל־כֵּן עֲבַרְתֶּם עַל־עַבְדְּכֶם וַיֹּאמְרוּ כֵּן תַּעֲשֶׂה כַּאֲשֶׁר
ו דִּבַּרְתָּ׃ וַיְמַהֵר אַבְרָהָם הָאֹהֱלָה אֶל־שָׂרָה וַיֹּאמֶר מַהֲרִי

יז, כז׳ קמץ בז״ק   יח, ג׳ קדש

יח 1 און גאָט האָט זיך באַוויזן צו אים, ביי די אייכנביימער פון מַמרֵא, ווען ער איז געזעסן אין אַײַנגאַנג פון זײַן געצעלט, אין דער היץ פון טאָג. 2 און ער האָט אויפגעהויבן זײַנע אויגן און האָט דערזען, ערשט דרײַ מענער שטייען פאַר אים; און ווי ער האָט זיי דערזען, אַזוי איז ער זיי געלאָפן אַנטקעגן פון דעם אַײַנגאַנג פון געצעלט, און האָט זיך געבוקט צו דער ערד. 3 און ער האָט געזאָגט: מײַן האַר, אויב, איך בעט דיך, איך האָב געפונען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, זאָלסטו, איך בעט דיך, ניט אַוועקגיין פון דײַן קנעכט. 4 לאָז געבראַכט ווערן אַ ביסל וואַסער, און וואַשט אײַערע פיס, און לענט אײַך אָן אונטערן בוים. 5 און איך וועל ברענגען אַ שטיקל ברויט, און איר וועט אונטערלענען אײַער האַרץ, דערנאָך וועט איר גיין ווײַטער; אַזוי ווי איר זײַט שוין אַריבערגעקומען צו אײַער קנעכט. האָבן זיי געזאָגט: טו אַזוי ווי דו האָסט גערעדט. 6 האָט אַברהם געאײַלט אין געצעלט צו שׂרהן, און האָט געזאָגט: אײַל זיך!

שְׁלֹשׁ סְאִים קֶמַח סֹלֶת לוּשִׁי וַעֲשִׂי עֻגוֹת׃ וְאֶל־הַבָּקָר ז
רָץ אַבְרָהָם וַיִּקַּח בֶּן־בָּקָר רַךְ וָטוֹב וַיִּתֵּן אֶל־הַנַּעַר וַיְמַהֵר
לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ׃ וַיִּקַּח חֶמְאָה וְחָלָב וּבֶן־הַבָּקָר אֲשֶׁר עָשָׂה ח
וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם וְהוּא־עֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכֵלוּ׃
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַיֵּה שָׂרָה אִשְׁתֶּךָ וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָאֹהֶל׃ ט
וַיֹּאמֶר שׁוֹב אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה וְהִנֵּה־בֵן לְשָׂרָה י
אִשְׁתֶּךָ וְשָׂרָה שֹׁמַעַת פֶּתַח הָאֹהֶל וְהוּא אַחֲרָיו׃ וְאַבְרָהָם יא
וְשָׂרָה זְקֵנִים בָּאִים בַּיָּמִים חָדַל לִהְיוֹת לְשָׂרָה אֹרַח
כַּנָּשִׁים׃ וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר אַחֲרֵי בְלֹתִי יב
הָיְתָה־לִּי עֶדְנָה וַאדֹנִי זָקֵן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם יג
לָמָּה זֶּה צָחֲקָה שָׂרָה לֵאמֹר הַאַף אֻמְנָם אֵלֵד וַאֲנִי זָקַנְתִּי׃
הֲיִפָּלֵא מֵיְהוָה דָּבָר לַמּוֹעֵד אָשׁוּב אֵלֶיךָ כָּעֵת חַיָּה יד
וּלְשָׂרָה בֵן׃ וַתְּכַחֵשׁ שָׂרָה ׀ לֵאמֹר לֹא צָחַקְתִּי כִּי ׀ שני
יָרֵאָה וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי צָחָקְתְּ׃ וַיָּקֻמוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים טז
וַיַּשְׁקִפוּ עַל־פְּנֵי סְדֹם וְאַבְרָהָם הֹלֵךְ עִמָּם לְשַׁלְּחָם׃
וַיהוָה אָמָר הַמְכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה׃ יז
וְאַבְרָהָם הָיוֹ יִהְיֶה לְגוֹי גָּדוֹל וְעָצוּם וְנִבְרְכוּ־בוֹ כֹּל גּוֹיֵי יח
הָאָרֶץ׃ כִּי יְדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֶת־בָּנָיו וְאֶת־בֵּיתוֹ יט
אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ יְהוָה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט לְמַעַן
הָבִיא יְהוָה עַל־אַבְרָהָם אֵת אֲשֶׁר־דִּבֶּר עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר כ
יְהוָה זַעֲקַת סְדֹם וַעֲמֹרָה כִּי־רָבָּה וְחַטָּאתָם כִּי כָבְדָה
מְאֹד׃ אֵרְדָה־נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעֲקָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ ׀ כא
כָּלָה וְאִם־לֹא אֵדָעָה׃ וַיִּפְנוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה כב
וְאַבְרָהָם עוֹדֶנּוּ עֹמֵד לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמַר כג
הַאַף תִּסְפֶּה צַדִּיק עִם־רָשָׁע׃ אוּלַי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם כד
בְּתוֹךְ הָעִיר הַאַף תִּסְפֶּה וְלֹא־תִשָּׂא לַמָּקוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים
הַצַּדִּיקִם אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ׃ חָלִלָה לְּךָ מֵעֲשֹׂת ׀ כַּדָּבָר כה

ז׳ הג׳ רפה ט׳ נקוד על איו יג׳ פתח בס״פ כא׳ מלעיל

דריי סָאָה זעמלמעל, פאַרקנעט און מאַך קוכנס. 7 און צו די רינדער איז אַברהם געלאָפן, און האָט גענומען אַ יונג רינד, ווייך און פעט, און געגעבן צום יונג; און ער האָט עס צוגעריכט אויף גיך. 8 און ער האָט גענומען שמאַנט און מילך, און דאָס יונגע רינד וואָס ער האָט צוגעריכט, און האָט אַוועקגעשטעלט פאַר זיי; און ער איז געשטאַנען פאַר זיי אונטערן בוים, און זיי האָבן געגעסן. 9 האָבן זיי צו אים געזאָגט: וווּ איז שׂרה דיין ווייב? האָט ער געזאָגט: אָן אין געצעלט. 10 האָט ער געזאָגט: אומקערן וועל איך זיך אומקערן אַזוי ווי איצט איבער אַ יאָר, און זע, שׂרה דיין ווייב וועט האָבן אַ זון. און שׂרה האָט זיך אַיינגעהערט אין אַיינגאַנג פון געצעלט וואָס הינטער אים.— 11 און אַברהם און שׂרה זיינען געווען באַטאָגטע זקנים; ביי שׂרהן האָט אויפגעהערט צו זיין דער שטייגער ווי ביי ווייבער.— 12 און שׂרה האָט געלאַכט אין זיך אַזוי צו זאָגן: נאָכדעם ווי איך בין אַלט געוואָרן, זאָל איך נאָך האָבן תענוג? דערצו איז מיין האַר אַלט. 13 האָט גאָט געזאָגט צו אַברהמען: פאַרוואָס האָט שׂרה געלאַכט, אַזוי צו זאָגן: צי קען איך אין דער אמתן געבערן, אַז איך בין אַלט? 14 איז דען אַ זאַך פאַרמיטן פון גאָט? צו דער באַשטימטער צייט וועל איך ווידערקערן צו דיר, אַזוי ווי איצט איבער אַ יאָר, און שׂרה וועט האָבן אַ זון. 15 האָט שׂרה געלייקנט, אַזוי צו זאָגן: איך האָב ניט געלאַכט; וואָרום זי האָט מורא געהאַט; און ער האָט געזאָגט: ניין, האָסט יאָ געלאַכט.

16 און די מענער זיינען אויפגעשטאַנען פון דאָרטן, און האָבן אַראָפּגעקוקט אויף סדום. און אַברהם איז געגאַנגען מיט זיי, זיי צו באַלייטן. 17 און גאָט האָט געזאָגט: זאָל איך פאַרדעקן פון אַברהמען וואָס איך וויל טאָן? 18 און אַברהם וועט דאָך ווערן אַ גרויס און מאַכטיק פאָלק, און אַלע פעלקער פון דער ערד וועלן זיך בענטשן מיט אים; 19 וואָרום איך האָב אים דערקענט, כּדי ער זאָל באַפעלן זיינע קינדער, און זיין הויז נאָך אים, אַז זיי זאָלן היטן דעם וועג פון גאָט, צו טאָן רעכט און גערעכטיקייט, כּדי גאָט זאָל ברענגען אויף אַברהמען וואָס ער האָט גערעדט וועגן אים. 20 און גאָט האָט געזאָגט: דאָס געשריי וועגן סדום און עמוֹרָה איז פאַרוואָר גרויס, און זייער זינד איז פאַרוואָר זייער שווער. 21 לאָמיך אַקאָרשט אַראָפּנידערן און זען, אויב זיי האָבן אין גאַנצן געטאָן אַזוי ווי דאָס געשריי וואָס איז געקומען צו מיר; און אויב ניט, לאָמיך וויסן. 22 און די מענער האָבן זיך פאַרקערט פון דאָרטן, און זיינען געגאַנגען קיין סדום; און אַברהם איז נאָך אַלץ געשטאַנען פאַר גאָט. 23 און אַברהם האָט גענענט און האָט געזאָגט: ניט־שוין וועסטו אומברענגען דעם אומשולדיקן מיט דעם שולדיקן? 24 טאָמער זיינען דאָ פופציק אומשולדיקע אין דער שטאָט, ניט־שוין וועסטו זיי אומברענגען, און וועסט ניט פאַרגעבן דעם אָרט פון וועגן די פופציק אומשולדיקע וואָס אין איר? 25 חלילה דיר צו טאָן אַזאַ זאַך,

הַזֶּה לְהָמִית צַדִּיק עִם־רָשָׁע וְהָיָה כַצַּדִּיק כָּרָשָׁע חָלִלָה
כו לָּךְ הֲשֹׁפֵט כָּל־הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט: וַיֹּאמֶר יְהוָה
אִם־אֶמְצָא בִסְדֹם חֲמִשִּׁים צַדִּיקִם בְּתוֹךְ הָעִיר וְנָשָׂאתִי
כז לְכָל־הַמָּקוֹם בַּעֲבוּרָם: וַיַּעַן אַבְרָהָם וַיֹּאמַר הִנֵּה־נָא
כח הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי וְאָנֹכִי עָפָר וָאֵפֶר: אוּלַי יַחְסְרוּן
חֲמִשִּׁים הַצַּדִּיקִם חֲמִשָּׁה הֲתַשְׁחִית בַּחֲמִשָּׁה אֶת־כָּל־
הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אַשְׁחִית אִם־אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה:
כט וַיֹּסֶף עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמַר אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים
ל וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה בַּעֲבוּר הָאַרְבָּעִים: וַיֹּאמֶר אַל־נָא יִחַר
לַאדֹנָי וַאֲדַבֵּרָה אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא
לא אֶעֱשֶׂה אִם־אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים: וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא הוֹאַלְתִּי
לְדַבֵּר אֶל־אֲדֹנָי אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא
לב אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֶשְׂרִים: וַיֹּאמֶר אַל־נָא יִחַר לַאדֹנָי
וַאֲדַבְּרָה אַךְ־הַפַּעַם אוּלַי יִמָּצְאוּן שָׁם עֲשָׂרָה וַיֹּאמֶר לֹא
לג אַשְׁחִית בַּעֲבוּר הָעֲשָׂרָה: וַיֵּלֶךְ יְהוָה כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְדַבֵּר
אֶל־אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לִמְקֹמוֹ:

יט

שלי' וַיָּבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים סְדֹמָה בָּעֶרֶב וְלוֹט יֹשֵׁב בְּשַׁעַר־
סְדֹם וַיַּרְא־לוֹט וַיָּקָם לִקְרָאתָם וַיִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אָרְצָה:
ב וַיֹּאמֶר הִנֶּה נָּא־אֲדֹנַי סוּרוּ נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינוּ
וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם וַהֲלַכְתֶּם לְדַרְכְּכֶם וַיֹּאמְרוּ
ג לֹּא כִּי בָרְחוֹב נָלִין: וַיִּפְצַר־בָּם מְאֹד וַיָּסֻרוּ אֵלָיו וַיָּבֹאוּ
ד אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמַצּוֹת אָפָה וַיֹּאכֵלוּ: טֶרֶם
יִשְׁכָּבוּ וְאַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי סְדֹם נָסַבּוּ עַל־הַבַּיִת מִנַּעַר
ה וְעַד־זָקֵן כָּל־הָעָם מִקָּצֶה: וַיִּקְרְאוּ אֶל־לוֹט וַיֹּאמְרוּ לוֹ
אַיֵּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ אֵלֶיךָ הַלָּיְלָה הוֹצִיאֵם אֵלֵינוּ
ו וְנֵדְעָה אֹתָם: וַיֵּצֵא אֲלֵהֶם לוֹט הַפֶּתְחָה וְהַדֶּלֶת סָגַר

יט, ב׳ בסגל נ׳ דגושה חול ל׳ דגושה ד׳ קמץ בטלחא

צו טייטן דעם אומשולדיקן מיט דעם שולדיקן, אַז דער אומשולדיקער זאָל זיין אַזוי ווי דער שולדיקער; חלילה דיר! זאָל דער ריכטער פון דער גאַנצער ערד ניט טאָן גערעכטיקייט?
[26] האָט גאָט געזאָגט: אויב איך וועל געפינען אין סדום פופציק אומשולדיקע אין דער שטאָט, וועל איך פאַרגעבן דעם גאַנצן אָרט פון זייערטוועגן.
[27] האָט זיך אָפּגערופן אַברהם און האָט געזאָגט: זע, איך בעט דיך, איך אונטערשטיי מיך צו רעדן צו מיין האַר, הגם איך בין שטויב און אַש.
[28] טאָמער וועלן פעלן פון די פופציק אומשולדיקע פינף, וועסטו פון וועגן די פינף צעשטערן די גאַנצע שטאָט? האָט ער געזאָגט: איך וועל ניט צעשטערן, אויב איך וועל דאָרטן געפינען פינף און פערציק.
[29] און ער האָט ווידער אַ מאָל צו אים גערעדט, און האָט געזאָגט: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפינען פערציק? האָט ער געזאָגט: איך וועל עס ניט טאָן פון וועגן די פערציק.
[30] האָט ער געזאָגט: זאָל, איך בעט דיך, מיין האַר ניט פאַרדריסן, און איך וועל רעדן: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפינען דרייסיק? האָט ער געזאָגט: איך וועל עס ניט טאָן, אויב איך וועל דאָרטן געפינען דרייסיק.
[31] האָט ער געזאָגט: זע, איך בעט דיך, איך אונטערשטיי מיך צו רעדן צו מיין האַר: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפינען צוואַנציק? האָט ער געזאָגט: איך וועל ניט צעשטערן פון וועגן די צוואַנציק.
[32] האָט ער געזאָגט: זאָל, איך בעט דיך, מיין האַר ניט פאַרדריסן, און איך וועל רעדן נאָר דאָס מאָל: טאָמער וועלן זיך דאָרטן געפינען צען? האָט ער געזאָגט: איך וועל ניט צעשטערן פון וועגן די צען.
[33] און גאָט איז אַוועקגעגאַנגען, ווען ער האָט געענדיקט רעדן צו אַברהמען; און אַברהם האָט זיך אומגעקערט צו זיין אָרט.

יט

[1] און די צוויי מלאָכים זיינען געקומען קיין סדום אין אָוונט; און לוט איז געזעסן אין טויער פון סדום. און לוט האָט זיי דערזען, און ער האָט זיך אויפגעשטעלט זיי אַנטקעגן, און האָט זיך געבוקט מיטן פּנים צו דער ערד.
[2] און ער האָט צו זיי געזאָגט: זעט, איך בעט אייך, מיינע האַרן, קערט איין אין הויז פון אייער קנעכט אויף איבער נאַכט, און וואַשט אייערע פיס; און איר וועט זיך פעדערן, און וועט גיין אויף אייער וועג. האָבן זיי געזאָגט: ניין, נייערט אויף דער גאַס וועלן מיר נעכטיקן.
[3] איז ער זייער צוגעשטאַנען צו זיי, און זיי האָבן איינגעקערט צו אים, און זיינען אַריינגעגאַנגען אין זיין הויז, און ער האָט פאַר זיי געמאַכט אַ מאָלצייט, און געבאַקן אומגעזייערטע קוכנס, און זיי האָבן געגעסן.
[4] איידער נאָך זיי האָבן זיך געלייגט, האָבן די מענטשן פון שטאָט, די מענטשן פון סדום, אַרומגערינגלט דאָס הויז, פון יונג ביז אַלט, דאָס גאַנצע פאָלק פון עק צו עק.
[5] און זיי האָבן גערופן צו לוטן, און האָבן צו אים געזאָגט: ווו זיינען די מענער וואָס זיינען צו דיר געקומען די נאַכט? ברענג זיי אַרויס צו אונדז, מיר זאָלן זיי דערקענען.
[6] איז לוט אַרויסגעגאַנגען צו זיי אין אַיינגאַנג, און די טיר האָט ער פאַרשלאָסן הינטער זיך.

אַחֲרָיו׃ וַיֹּאמַר אַל־נָא אַחַי תָּרֵעוּ׃ הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת ח
אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אִישׁ אוֹצִיאָה־נָּא אֶתְהֶן אֲלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן
כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לָאֲנָשִׁים הָאֵל אַל־תַּעֲשׂוּ דָבָר כִּי־עַל־
כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קֹרָתִי׃ וַיֹּאמְרוּ ׀ גֶּשׁ־הָלְאָה וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד ט
בָּא־לָגוּר וַיִּשְׁפֹּט שָׁפוֹט עַתָּה נָרַע לְךָ מֵהֶם וַיִּפְצְרוּ בָאִישׁ
בְּלוֹט מְאֹד וַיִּגְּשׁוּ לִשְׁבֹּר הַדָּלֶת׃ וַיִּשְׁלְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־ י
יָדָם וַיָּבִיאוּ אֶת־לוֹט אֲלֵיהֶם הַבָּיְתָה וְאֶת־הַדֶּלֶת סָגָרוּ׃
וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־פֶּתַח הַבַּיִת הִכּוּ בַּסַּנְוֵרִים מִקָּטֹן יא
וְעַד־גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לִמְצֹא הַפָּתַח׃ וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־ יב
לוֹט עֹד מִי־לְךָ פֹה חָתָן וּבָנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ בָּעִיר
הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם׃ כִּי־מַשְׁחִתִים אֲנַחְנוּ אֶת־הַמָּקוֹם הַזֶּה יג
כִּי־גָדְלָה צַעֲקָתָם אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיְשַׁלְּחֵנוּ יְהוָה לְשַׁחֲתָהּ׃
וַיֵּצֵא לוֹט וַיְדַבֵּר ׀ אֶל־חֲתָנָיו ׀ לֹקְחֵי בְנֹתָיו וַיֹּאמֶר קוּמוּ יד
צְּאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־מַשְׁחִית יְהוָה אֶת־הָעִיר וַיְהִי
כִמְצַחֵק בְּעֵינֵי חֲתָנָיו׃ וּכְמוֹ הַשַּׁחַר עָלָה וַיָּאִיצוּ הַמַּלְאָכִים טו
בְּלוֹט לֵאמֹר קוּם קַח אֶת־אִשְׁתְּךָ וְאֶת־שְׁתֵּי בְנֹתֶיךָ
הַנִּמְצָאֹת פֶּן־תִּסָּפֶה בַּעֲוֺן הָעִיר׃ וַיִּתְמַהְמָהּ ׀ וַיַּחֲזִיקוּ טז
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבְיַד־אִשְׁתּוֹ וּבְיַד שְׁתֵּי בְנֹתָיו בְּחֶמְלַת
יְהוָה עָלָיו וַיֹּצִאֻהוּ וַיַּנִּחֻהוּ מִחוּץ לָעִיר׃ וַיְהִי כְהוֹצִיאָם יז
אֹתָם הַחוּצָה וַיֹּאמֶר הִמָּלֵט עַל־נַפְשֶׁךָ אַל־תַּבִּיט אַחֲרֶיךָ
וְאַל־תַּעֲמֹד בְּכָל־הַכִּכָּר הָהָרָה הִמָּלֵט פֶּן־תִּסָּפֶה׃ וַיֹּאמֶר יח
לוֹט אֲלֵהֶם אַל־נָא אֲדֹנָי׃ הִנֵּה־נָא מָצָא עַבְדְּךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ יט
וַתַּגְדֵּל חַסְדְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עִמָּדִי לְהַחֲיוֹת אֶת־נַפְשִׁי
וְאָנֹכִי לֹא אוּכַל לְהִמָּלֵט הָהָרָה פֶּן־תִּדְבָּקַנִי הָרָעָה וָמַתִּי׃
הִנֵּה־נָא הָעִיר הַזֹּאת קְרֹבָה לָנוּס שָׁמָּה וְהִוא מִצְעָר כ
אִמָּלְטָה נָּא שָׁמָּה הֲלֹא מִצְעָר הִוא וּתְחִי נַפְשִׁי׃ וַיֹּאמֶר כא
אֵלָיו הִנֵּה נָשָׂאתִי פָנֶיךָ גַּם לַדָּבָר הַזֶּה לְבִלְתִּי הָפְכִּי אֶת־

ח׳ סבירין האלה יד׳ צ׳ דגושה יח׳ קדש יט׳ פתח בסים כ׳ נ׳ דגושה

7 און ער האָט געזאָגט: איך בעט אײַך, מײַנע ברידער, טוט ניט קיין שלעכטס. 8 אָט, איך בעט אײַך, זײַנען בײַ מיר צוויי טעכטער וואָס ווייסן ניט פון קיין מאַן, לאָמיך זיי אַרויסברענגען צו אײַך, און טוט מיט זיי ווי עס איז גוט אין אײַערע אויגן, נאָר די דאָזיקע מענער זאָלט איר קיין זאַך ניט טאָן, אַזוי ווי זיי זײַנען געקומען אין דעם שאָטן פון מײַן דאַך. 9 האָבן זיי געזאָגט: גיי אַוועק! און זיי האָבן געזאָגט: געקומען איינער וווינען, און משפּטן וויל ער משפּטן! אַצונד וועלן מיר זיך מיט דיר נאָך ערגער באַגיין ווי מיט זיי. און זיי זײַנען זייער צוגעשטאַנען צו דעם מאַן, צו לוטן, און האָבן גענענט אײַנצוברעכן די טיר. 10 האָבן די מענער אויסגעשטרעקט זייער האַנט, און אַרײַנגעבראַכט לוטן צו זיך אין הויז, און די טיר האָבן זיי פֿאַרשלאָסן. 11 און די לײַט וואָס בײַם אײַנגאַנג פון הויז האָבן זיי געשלאָגן מיט בלינדקייט פון קליין ביז גרויס, און זיי האָבן ניט געקענט געפינען דעם אײַנגאַנג. 12 און די מענער האָבן געזאָגט צו לוטן: וועמען נאָך האָסטו דאָ? אַן איידים אָדער דײַנע זין און דײַנע טעכטער, אָדער וועמען נאָר דו האָסט אין דער שטאָט, פיר אַרויס פון דעם אָרט; 13 וואָרום מיר צעשטערן דעם דאָזיקן אָרט, ווײַל דאָס געשריי וועגן זיי איז גרויס פאַר גאָט, און גאָט האָט אונדז געשיקט זי צו צעשטערן.

14 איז לוט אַרויסגעגאַנגען, און האָט גערעדט צו זײַנע איידימס, די וואָס האָבן גענומען זײַנע טעכטער, און ער האָט געזאָגט: שטייט אויף, גייט אַרויס פון דעם דאָזיקן אָרט, וואָרום גאָט צעשטערט די שטאָט. און ער איז געווען ווי איינער וואָס מאַכט שפּאַס אין די אויגן פון זײַנע איידימס.

15 און ווי דער פרימאָרגן איז אויפגעגאַנגען, אַזוי האָבן די מלאָכים געאײַלט לוטן, אַזוי צו זאָגן: שטיי אויף, נעם דײַן ווײַב, און דײַנע צוויי טעכטער וואָס געפינען זיך דאָ, כּדי זאָלסט ניט אומגעבראַכט ווערן דורך דער זינד פון דער שטאָט. 16 און אַז ער האָט געזאַמט, האָבן די מענער אָנגענומען זײַן האַנט, און די האַנט פון זײַן ווײַב, און די האַנט פון זײַנע צוויי טעכטער; פון וועגן גאָטס דערבאַרימונג אויף אים. און זיי האָבן אים אַרויסגעפירט, און האָבן אים געלאָזט אויסן שטאָט. 17 און עס איז געווען, ווי זיי האָבן אים אַרויסגעפירט דרויסן, אַזוי האָט ער געזאָגט: אַנטרין מיט דײַן לעבן; זאָלסט זיך ניט אומקוקן הינטער דיר, און זיך ניט אָפּשטעלן אין דער גאַנצער געגנט; אַנטרין צום באַרג, כּדי זאָלסט ניט אומגעבראַכט ווערן. 18 האָט לוט צו זיי געזאָגט: ניט אַזוי, איך בעט אײַך, מײַנע האַרן. 19 זע, איך בעט דיך, דײַן קנעכט האָט געפונען לײַטזעליקייט אין דײַנע אויגן, און האָסט געגרייסט דײַן חסד וואָס דו האָסט געטאָן מיט מיר, צו לאָזן לעבן מײַן נפש; אָבער איך קען ניט אַנטרינען צום באַרג, וואָרום דאָס בייז וועט מיך נאָך אָניאָגן, און איך וועל שטאַרבן. 20 אָט, איך בעט דיך, איז יענע שטאָט נאָענט אַהין צו אַנטלויפן, און זי איז אַ קליינס; לאָמיך, איך בעט דיך, אַהין אַנטרינען—זי איז דאָך אַ קליינס—און מײַן נפש וועט בלײַבן לעבן. 21 האָט ער צו אים געזאָגט: זע, איך שוין דײַן פּנים אויך אין דער דאָזיקער זאַך, איך זאָל ניט איבערקערן

כב הָעִיר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ: מַהֵר הִמָּלֵט שָׁמָּה כִּי לֹא אוּכַל
לַעֲשׂוֹת דָּבָר עַד־בֹּאֲךָ שָׁמָּה עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם־הָעִיר
כג כד צוֹעַר: הַשֶּׁמֶשׁ יָצָא עַל־הָאָרֶץ וְלוֹט בָּא צֹעֲרָה: וַיהוָה
הִמְטִיר עַל־סְדֹם וְעַל־עֲמֹרָה גָּפְרִית וָאֵשׁ מֵאֵת יְהוָה מִן
כה הַשָּׁמָיִם: וַיַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים הָאֵל וְאֵת כָּל־הַכִּכָּר וְאֵת
כו כָּל־יֹשְׁבֵי הֶעָרִים וְצֶמַח הָאֲדָמָה: וַתַּבֵּט אִשְׁתּוֹ מֵאַחֲרָיו
כז וַתְּהִי נְצִיב מֶלַח: וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר אֶל־הַמָּקוֹם
כח אֲשֶׁר־עָמַד שָׁם אֶת־פְּנֵי יְהוָה: וַיַּשְׁקֵף עַל־פְּנֵי סְדֹם
וַעֲמֹרָה וְעַל כָּל־פְּנֵי אֶרֶץ הַכִּכָּר וַיַּרְא וְהִנֵּה עָלָה קִיטֹר
כט הָאָרֶץ כְּקִיטֹר הַכִּבְשָׁן: וַיְהִי בְּשַׁחֵת אֱלֹהִים אֶת־עָרֵי
הַכִּכָּר וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָהָם וַיְשַׁלַּח אֶת־לוֹט מִתּוֹךְ
ל הַהֲפֵכָה בַּהֲפֹךְ אֶת־הֶעָרִים אֲשֶׁר־יָשַׁב בָּהֵן לוֹט: וַיַּעַל
לוֹט מִצּוֹעַר וַיֵּשֶׁב בָּהָר וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו עִמּוֹ כִּי יָרֵא לָשֶׁבֶת
לא בְּצוֹעַר וַיֵּשֶׁב בַּמְּעָרָה הוּא וּשְׁתֵּי בְנֹתָיו: וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה
אֶל־הַצְּעִירָה אָבִינוּ זָקֵן וְאִישׁ אֵין בָּאָרֶץ לָבוֹא עָלֵינוּ
לב כְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ: לְכָה נַשְׁקֶה אֶת־אָבִינוּ יַיִן וְנִשְׁכְּבָה
לג עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע: וַתַּשְׁקֶיןָ אֶת־אֲבִיהֶן יַיִן בַּלַּיְלָה
הוּא וַתָּבֹא הַבְּכִירָה וַתִּשְׁכַּב אֶת־אָבִיהָ וְלֹא־יָדַע בְּשִׁכְבָהּ
לד וּבְקוּמָהּ: וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַתֹּאמֶר הַבְּכִירָה אֶל־הַצְּעִירָה
הֵן־שָׁכַבְתִּי אֶמֶשׁ אֶת־אָבִי נַשְׁקֶנּוּ יַיִן גַּם־הַלַּיְלָה וּבֹאִי
לה שִׁכְבִי עִמּוֹ וּנְחַיֶּה מֵאָבִינוּ זָרַע: וַתַּשְׁקֶיןָ גַּם בַּלַּיְלָה הַהוּא
אֶת־אֲבִיהֶן יָיִן וַתָּקָם הַצְּעִירָה וַתִּשְׁכַּב עִמּוֹ וְלֹא־יָדַע
לו לז בְּשִׁכְבָהּ וּבְקֻמָהּ: וַתַּהֲרֶיןָ שְׁתֵּי בְנוֹת־לוֹט מֵאֲבִיהֶן: וַתֵּלֶד
הַבְּכִירָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ מוֹאָב הוּא אֲבִי־מוֹאָב עַד־
לח הַיּוֹם: וְהַצְּעִירָה גַם־הִוא יָלְדָה בֵּן וַתִּקְרָא שְׁמוֹ בֶּן־עַמִּי
הוּא אֲבִי בְנֵי־עַמּוֹן עַד־הַיּוֹם: ס

כא׳ פתח בס״פ כה׳ סבירין האלה לג׳ סבירין ההוא נקוד על ו

די שטאָט וואָס דו האָסט געזאָגט. 22 אײַל זיך, אַנטרין אַהין, וואָרום איך קען ניט טאָן קיין זאַך, ביז דו קומסט אַהין. דרום האָט מען גערופן דעם נאָמען פון דער שטאָט צוֹעַר[א].

23 די זון איז געווען אויפגעגאַנגען אויף דער ערד, ווען לוט איז אָנגעקומען קיין צוֹעַר. 24 און גאָט האָט גע־מאַכט רעגענען אויף סדום און אויף עֲמוֹרָה שוועבל און פײַער, פון גאָט, פון הימל. 25 און ער האָט איבערגעקערט די דאָזיקע שטעט, און די גאַנצע געגנט, און אַלע באַוווינער פון די שטעט, און די שפּראָצונג פון דער ערד. 26 און זײַן ווײַב האָט זיך אומגעקוקט פון הינטער אים, און איז געוואָרן אַ זײַל זאַלץ.

27 און אַברהם האָט זיך געפעדערט אין דער פרי צו דעם אָרט וואָס ער איז דאָרטן געשטאַנען פאַר גאָט. 28 און ער האָט אַראָפּגעקוקט אויף סדום און עֲמוֹרָה, און אויף דעם גאַנצן לאַנד פון דער געגנט, און ער האָט געזען, ערשט דער רויך פון לאַנד גייט אויף אַזוי ווי דער רויך פון אַ קאַלכאויוון.

29 אַזוי איז געשען, ווען גאָט האָט צעשטערט די שטעט פון דער געגנט, אַז גאָט האָט געדאַכט אָן אַברהמען, און האָט אַרויסגעשיקט לוטן פון מיטן פון דער איבער־קערעניש, ביים איבערקערן די שטעט וואָס לוט איז אין זיי געזעסן.

30 און לוט איז אַרויפגעגאַנגען פון צוֹעַר, און האָט זיך באַזעצט אויפן באַרג, און זײַנע צוויי טעכטער מיט אים; וואָרום ער האָט מורא געהאַט צו זיצן אין צוֹעַר; און ער איז געזעסן אין אַ הייל, ער און זײַנע צוויי טעכטער. 31 האָט די עלטערע געזאָגט צו דער ייִנגערער: אונדזער פאָטער איז אַלט, און קיין מאַן איז ניטאָ אויף דער ערד צו קומען צו אונדז, אַזוי ווי דער שטייגער פון דער גאַנצער ערד. 32 קום, לאָמיר אָנטרינקען אונדזער פאָטער מיט ווײַן, און מיר וועלן ליגן מיט אים, און מיר וועלן אויפ־האַלטן פון אונדזער פאָטער אַ זאָמען. 33 האָבן זיי אָנגעטרונקען זייער פאָטער מיט ווײַן אין יענער נאַכט, און די עלטערע איז געקומען און איז געלעגן מיט איר פאָטער; און ער האָט ניט געוווּסט פון איר לייגן זיך אָדער פון איר אויפ־שטיין. 34 און עס איז געווען אויף מאָרגן, האָט די עלטערע געזאָגט צו דער ייִנגערער: זע, נעכטן בין איך געלעגן מיט מײַן פאָטער; לאָמיר אים אָנטרינקען מיט ווײַן אויך די נאַכט, און קום דו ליג מיט אים, און מיר וועלן אויפהאַלטן פון אונדזער פאָטער אַ זאָמען. 35 האָבן זיי אויך אין יענער נאַכט אָנגעטרונקען זייער פאָטער מיט ווײַן, און די ייִנגערע איז אויפגעשטאַנען און איז געלעגן מיט אים; און ער האָט ניט געוווּסט פון איר לייגן זיך אָדער פון איר אויפשטיין.

36 און ביידע טעכטער פון לוטן זײַנען טראָגעדיק געוואָרן פון זייער פאָטער. 37 און די עלטערע האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט גערופן זײַן נאָמען מוֹאָב; דאָס איז דער פאָטער פון דעם הײַנטיקן מוֹאָב. 38 און די ייִנגערע, זי אויך האָט געבאָרן אַ זון, און זי האָט גערופן זײַן נאָמען בֶּן־עַמִּי; דאָס איז דער פאָטער פון די הײַנטיקע קינדער פון עַמּוֹן.

א קליין.

כ

וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אַרְצָה הַנֶּגֶב וַיֵּשֶׁב בֵּין־קָדֵשׁ וּבֵין א
שׁוּר וַיָּגָר בִּגְרָר׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֲחֹתִי ב
הִוא וַיִּשְׁלַח אֲבִימֶלֶךְ מֶלֶךְ גְּרָר וַיִּקַּח אֶת־שָׂרָה׃ וַיָּבֹא ג
אֱלֹהִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ הִנְּךָ מֵת
עַל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־לָקַחְתָּ וְהִוא בְּעֻלַת בָּעַל׃ וַאֲבִימֶלֶךְ ד
לֹא קָרַב אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר אֲדֹנָי הֲגוֹי גַּם־צַדִּיק תַּהֲרֹג׃ הֲלֹא ה
הוּא אָמַר־לִי אֲחֹתִי הִוא וְהִיא־גַם־הִוא אָמְרָה אָחִי הוּא
בְּתָם־לְבָבִי וּבְנִקְיֹן כַּפַּי עָשִׂיתִי זֹאת׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאֱלֹהִים ו
בַּחֲלֹם גַּם אָנֹכִי יָדַעְתִּי כִּי בְתָם־לְבָבְךָ עָשִׂיתָ זֹּאת וָאֶחְשֹׂךְ
גַּם־אָנֹכִי אוֹתְךָ מֵחֲטוֹ־לִי עַל־כֵּן לֹא־נְתַתִּיךָ לִנְגֹּעַ אֵלֶיהָ׃
וְעַתָּה הָשֵׁב אֵשֶׁת־הָאִישׁ כִּי־נָבִיא הוּא וְיִתְפַּלֵּל בַּעַדְךָ ז
וֶחְיֵה וְאִם־אֵינְךָ מֵשִׁיב דַּע כִּי־מוֹת תָּמוּת אַתָּה וְכָל־אֲשֶׁר־
לָךְ׃ וַיַּשְׁכֵּם אֲבִימֶלֶךְ בַּבֹּקֶר וַיִּקְרָא לְכָל־עֲבָדָיו וַיְדַבֵּר ח
אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּאָזְנֵיהֶם וַיִּירְאוּ הָאֲנָשִׁים מְאֹד׃
וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְאַבְרָהָם וַיֹּאמֶר לוֹ מֶה־עָשִׂיתָ לָּנוּ וּמֶה־ ט
חָטָאתִי לָךְ כִּי־הֵבֵאתָ עָלַי וְעַל־מַמְלַכְתִּי חֲטָאָה גְדֹלָה
מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא־יֵעָשׂוּ עָשִׂיתָ עִמָּדִי׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ י
אֶל־אַבְרָהָם מָה רָאִיתָ כִּי עָשִׂיתָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר יא
אַבְרָהָם כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין־יִרְאַת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה
וַהֲרָגוּנִי עַל־דְּבַר אִשְׁתִּי׃ וְגַם־אָמְנָה אֲחֹתִי בַת־אָבִי הִוא יב
אַךְ לֹא בַת־אִמִּי וַתְּהִי־לִי לְאִשָּׁה׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ יג
אֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי וָאֹמַר לָהּ זֶה חַסְדֵּךְ אֲשֶׁר תַּעֲשִׂי
עִמָּדִי אֶל כָּל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר נָבוֹא שָׁמָּה אִמְרִי־לִי אָחִי
הוּא׃ וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ צֹאן וּבָקָר וַעֲבָדִים וּשְׁפָחֹת וַיִּתֵּן יד
לְאַבְרָהָם וַיָּשֶׁב לוֹ אֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ טו
הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךָ בַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב׃ וּלְשָׂרָה אָמַר טז

ו׳ חסר א׳ יג׳ קדש

כ [1] און אַברהם האָט אַוועקגעצויגן פֿון דאָרטן צום לאַנד פֿון דָרום, און ער האָט זיך באַזעצט צווישן קָדֵש און צווישן שור, און האָט געוווינט אין גְרָר.

[2] און אַברהם האָט געזאָגט אויף זיין ווייב שׂרהן: זי איז מיינע אַ שוועסטער. האָט געשיקט אַבימֶלֶך דער מלך פֿון גְרָר, און האָט צוגענומען שׂרהן. [3] איז גאָט געקומען צו אַבימֶלֶכן אין אַ חלום פֿון דער נאַכט, און האָט צו אים געזאָגט: זע, וועסט שטאַרבן פֿון וועגן דער פֿרוי וואָס דו האָסט גענומען, וואָרום זי איז די ווייב פֿון אַ מאַן. [4] און אַבימֶלֶך האָט צו איר ניט גענענט און ער האָט גע־זאָגט: גאָט, ווילסטו אויך אומשולדיק פֿאָלק הרגען? [5] האָט ער מיר ניט אַליין געזאָגט: זי איז מיינע אַ שוועסטער? און זי, אויך זי האָט געזאָגט: ער איז מיינער אַ ברודער. אין דער ערלעכקייט פֿון מיין האַרצן און אין דער ריינקייט פֿון מיינע הענט האָב איך דאָס געטאָן. [6] האָט גאָט צו אים געזאָגט אין חלום: יאָ, איך ווייס אַז אין דער ערלעכקייט פֿון דיין האַרצן האָסטו דאָס געטאָן, און איך האָב דיך אויך געוואָלט פֿאַרמיידן פֿון זינדיקן צו מיר, דרום האָב איך דיך ניט געלאָזט זיך צורירן צו איר. [7] און אַצונד, קער אום די ווייב פֿון דעם מאַן, וואָרום ער איז אַ נביא, און ער וועט מתפּלל זיין פֿאַר דיר, און וועסט בלייבן לעבן; אויב אָבער דו קערסט זי ניט אום, זיי וויסן אַז שטאַרבן וועסטו שטאַרבן, דו און אַלע וואָס געהערן צו דיר.

[8] האָט אַבימֶלֶך זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און האָט צונויפֿגערופֿן אַלע זיינע קנעכט, און האָט גע־רעדט אַלע דידאָזיקע ווערטער אין זייערע אויערן, און די מענטשן האָבן זייער מורא געהאַט. [9] און אַבימֶלֶך האָט גערופֿן אַברהמען, און האָט צו אים געזאָגט: וואָס האָסטו אונדז געטאָן? און וואָס האָב איך געזינדיקט אַקעגן דיר, וואָס דו האָסט געבראַכט אויף מיר און אויף מיין קיניגרייך אַזאַ גרויסע זינד? מעשים וואָס ווערן ניט געטאָן, האָסטו געטאָן צו מיר. [10] און אַבימֶלֶך האָט געזאָגט צו אַברהמען: וואָס האָסטו אַיינגעזען, אַז דו האָסט געטאָן דידאָזיקע זאַך?

[11] האָט אַברהם געזאָגט: ווייל איך האָב געקלערט: פֿאַרוואָר, קיין מורא פֿאַר גאָט איז ניטאָ אין דעמדאָזיקן אָרט, און זיי וועלן מיך הרגען פֿון וועגן מיין ווייב. [12] און זי איז אויך אין דער אמתן מיינע אַ שוועסטער, די טאָכטער פֿון מיין פֿאָטער, נאָר ניט די טאָכטער פֿון מיין מוטער; דרום איז זי מיר געוואָרן פֿאַר אַ ווייב. [13] און עס איז געווען, אַז גאָט האָט מיך פֿאַרוואָגלט פֿון מיין פֿאָטערס הויז, האָב איך צו איר געזאָגט: דאָס זאָל זיין דיין חסד וואָס דו זאָלסט טאָן מיט מיר: אין איטלעכן אָרט, וואָס מיר וועלן אַהין קומען, זאָג אויף מיר: ער איז מיינער אַ ברודער.

[14] האָט אַבימֶלֶך גענומען שאָף און רינדער, און קנעכט און דינסטן, און האָט געגעבן אַברהמען, און ער האָט אים אומגעקערט זיין ווייב שׂרהן. [15] און אַבימֶלֶך האָט געזאָגט: אָט איז מיין לאַנד פֿאַר דיר; ווו עס איז גוט אין דיינע אויגן, באַזעץ זיך. [16] און צו שׂרהן האָט ער געזאָגט: אָט האָב איך געגעבן דיין ברודער

טויזנט זילבערשטיק; זע, דאָס איז דיר אַ צודעק פאַר די אויגן אַקעגן אַלע וואָס מיט דיר; און פאַר אַלעמען ביסטו גערעכטפאַרטיקט.

[17] און אַברהם האָט מתפלל געווען צו גאָט, און גאָט האָט געהיילט אַבימֶלֶכן, און זיין ווייב, און זיינע דינסטן, און זיי האָבן געבאָרן. [18] וואָרום פאַרשלאָסן האָט גאָט געהאַט פאַרשלאָסן יעטוועדער טראַכט פון אַבימֶלֶכס הויז פון וועגן שׂרה, אַברהמס ווייב.

כא

[1] און גאָט האָט געדאַכט אָן שׂרהן, אַזוי ווי ער האָט געזאָגט, און גאָט האָט געטאָן צו שׂרהן אַזוי ווי ער האָט גערעדט. [2] און שׂרה איז טראָגעדיק געוואָרן, און האָט געבאָרן אַברהמען אַ זון אויף זיין עלטער, צו דער צייט וואָס גאָט האָט אים אָנגעזאָגט. [3] און אַברהם האָט גערופן דעם נאָמען פון זיין זון וואָס איז אים געבאָרן געוואָרן, וואָס שׂרה האָט אים געבאָרן, יצחק. [4] און אַברהם האָט געמַלט זיין זון יצחקן צו אַכט טעג, אַזוי ווי גאָט האָט אים באַפוילן. [5] און אַברהם איז געווען הונדערט יאָר אַלט, ווען זיין זון יצחק איז אים געבאָרן געוואָרן.

[6] און שׂרה האָט געזאָגט: אַ געלעכטער האָט מיר גאָט געמאַכט; איטלעכער וואָס הערט עס, וועט לאַכן[א] וועגן מיר. [7] און זי האָט געזאָגט: ווער וואָלט געזאָגט אַברהמען: שׂרה וועט קינדער זייגן? אַז איך וועל געבערן אַ זון אויף זיין עלטער?

[8] און דאָס קינד איז געוואַקסן, און איז אַנטוווינט געוואָרן, און אַברהם האָט געמאַכט אַ גרויסן מאָלצייט אין דעם טאָג וואָס יצחק איז אַנטוווינט געוואָרן.

[9] און שׂרה האָט געזען דעם זון פון הָגָר דער מִצרית, וואָס זי האָט געבאָרן אַברהמען, ווי ער שפילט זיך. [10] און זי האָט געזאָגט צו אַברהמען: טרייב אַרויס דידאָזיקע דינסט און איר זון, וואָרום דער זון פון דערדאָזיקער דינסט וועט ניט ירשען מיט מיין זון, מיט יצחקן.

[11] און די זאַך איז געווען זייער שלעכט אין די אויגן פון אַברהמען פון וועגן זיין זון. [12] האָט גאָט געזאָגט צו אַברהמען: זאָל ניט שלעכט זיין אין דיינע אויגן איבער דעם ייִנגל, און איבער דער דינסט; אַלץ וואָס שׂרה זאָגט דיר, הער זיך איין צו איר קָול, וואָרום אויף יצחקן וועט גערופן ווערן דיין זאָמען. [13] אָבער אויך דעם זון פון דער דינסט וועל איך מאַכן פאַר אַ פאָלק, ווייל ער איז דיין זאָמען.

[14] האָט אַברהם זיך געפעדערט אין דער פרי, און ער האָט גענומען ברויט און אַ לאָגל וואַסער, און געגעבן צו הָגָרן– אַרויפגעטאָן אויף איר אַקסל–און אויך דאָס קינד, און האָט זי אַוועקגעשיקט; און זי איז אַוועקגעגאַנגען, און האָט אומגע־בלאָנדזשעט אין דעם מדבר פון באֵר־שֶבַע. [15] איז דאָס וואַסער אויסגעגאַנגען פון לאָגל, און זי האָט אַוועקגעוואָרפן דאָס קינד אונטער איינעם פון די ביימלעך, [16] און זי איז אַוועק און האָט זיך געזעצט אַקעגנאיבער פאַר אַ בויגנשאָס וויַיט,

הִנֵּה נָתַתִּי אֶלֶף כֶּסֶף לְאָחִיךְ הִנֵּה הוּא־לָךְ כְּסוּת עֵינַיִם
יז לְכֹל אֲשֶׁר אִתָּךְ וְאֵת כֹּל וְנֹכָחַת׃ וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל־
הָאֱלֹהִים וַיִּרְפָּא אֱלֹהִים אֶת־אֲבִימֶלֶךְ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאַמְהֹתָיו
יח וַיֵּלֵדוּ׃ כִּי־עָצֹר עָצַר יְהוָה בְּעַד כָּל־רֶחֶם לְבֵית אֲבִימֶלֶךְ
עַל־דְּבַר שָׂרָה אֵשֶׁת אַבְרָהָם׃ ס

כא

א וַיהוָה פָּקַד אֶת־שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה
ב כַּאֲשֶׁר דִּבֵּר׃ וַתַּהַר וַתֵּלֶד שָׂרָה לְאַבְרָהָם בֵּן לִזְקֻנָיו
ג לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֹתוֹ אֱלֹהִים׃ וַיִּקְרָא אַבְרָהָם אֶת־
ד שֶׁם־בְּנוֹ הַנּוֹלַד־לוֹ אֲשֶׁר־יָלְדָה־לּוֹ שָׂרָה יִצְחָק׃ וַיָּמָל
אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ בֶּן־שְׁמֹנַת יָמִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה אֹתוֹ
חמ׳ אֱלֹהִים׃ וְאַבְרָהָם בֶּן־מְאַת שָׁנָה בְּהִוָּלֶד לוֹ אֵת יִצְחָק
ו בְּנוֹ׃ וַתֹּאמֶר שָׂרָה צְחֹק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשֹּׁמֵעַ
ז יִצְחַק־לִי׃ וַתֹּאמֶר מִי מִלֵּל לְאַבְרָהָם הֵינִיקָה בָנִים שָׂרָה
ח כִּי־יָלַדְתִּי בֵן לִזְקֻנָיו׃ וַיִּגְדַּל הַיֶּלֶד וַיִּגָּמַל וַיַּעַשׂ אַבְרָהָם
ט מִשְׁתֶּה גָדוֹל בְּיוֹם הִגָּמֵל אֶת־יִצְחָק׃ וַתֵּרֶא שָׂרָה אֶת־
י בֶּן־הָגָר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר־יָלְדָה לְאַבְרָהָם מְצַחֵק׃ וַתֹּאמֶר
לְאַבְרָהָם גָּרֵשׁ הָאָמָה הַזֹּאת וְאֶת־בְּנָהּ כִּי לֹא יִירַשׁ בֶּן־
יא הָאָמָה הַזֹּאת עִם־בְּנִי עִם־יִצְחָק׃ וַיֵּרַע הַדָּבָר מְאֹד בְּעֵינֵי
יב אַבְרָהָם עַל אוֹדֹת בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־אַבְרָהָם אַל־
יֵרַע בְּעֵינֶיךָ עַל־הַנַּעַר וְעַל־אֲמָתֶךָ כֹּל אֲשֶׁר תֹּאמַר אֵלֶיךָ
יג שָׂרָה שְׁמַע בְּקֹלָהּ כִּי בְיִצְחָק יִקָּרֵא לְךָ זָרַע׃ וְגַם אֶת־
יד בֶּן־הָאָמָה לְגוֹי אֲשִׂימֶנּוּ כִּי זַרְעֲךָ הוּא׃ וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם׀
בַּבֹּקֶר וַיִּקַּח־לֶחֶם וְחֵמַת מַיִם וַיִּתֵּן אֶל־הָגָר שָׂם עַל־
שִׁכְמָהּ וְאֶת־הַיֶּלֶד וַיְשַׁלְּחֶהָ וַתֵּלֶךְ וַתֵּתַע בְּמִדְבַּר בְּאֵר
טו שָׁבַע׃ וַיִּכְלוּ הַמַּיִם מִן־הַחֵמֶת וַתַּשְׁלֵךְ אֶת־הַיֶּלֶד תַּחַת
טז אַחַד הַשִּׂיחִם׃ וַתֵּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לָהּ מִנֶּגֶד הַרְחֵק כִּמְטַחֲוֵי

ה׳ פתח באתנח

[א] יִצְחָק.

קֶשֶׁת כִּי אָמְרָה אַל־אֶרְאֶה בְּמוֹת הַיָּלֶד וַתֵּשֶׁב מִנֶּגֶד
וַתִּשָּׂא אֶת־קֹלָהּ וַתֵּבְךְּ׃ וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת־קוֹל הַנַּעַר
וַיִּקְרָא מַלְאַךְ אֱלֹהִים ׀ אֶל־הָגָר מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר לָהּ
מַה־לָּךְ הָגָר אַל־תִּירְאִי כִּי־שָׁמַע אֱלֹהִים אֶל־קוֹל הַנַּעַר
יח בַּאֲשֶׁר הוּא־שָׁם׃ קוּמִי שְׂאִי אֶת־הַנַּעַר וְהַחֲזִיקִי אֶת־
יט יָדֵךְ בּוֹ כִּי־לְגוֹי גָּדוֹל אֲשִׂימֶנּוּ׃ וַיִּפְקַח אֱלֹהִים אֶת־עֵינֶיהָ
וַתֵּרֶא בְּאֵר מָיִם וַתֵּלֶךְ וַתְּמַלֵּא אֶת־הַחֵמֶת מַיִם וַתַּשְׁקְ
כ אֶת־הַנָּעַר׃ וַיְהִי אֱלֹהִים אֶת־הַנַּעַר וַיִּגְדָּל וַיֵּשֶׁב בַּמִּדְבָּר
כא וַיְהִי רֹבֶה קַשָּׁת׃ וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר פָּארָן וַתִּקַּח־לוֹ אִמּוֹ אִשָּׁה
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ פ
ששי וַיְהִי בָּעֵת הַהִוא וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ אֶל־
אַבְרָהָם לֵאמֹר אֱלֹהִים עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר־אַתָּה עֹשֶׂה׃
כג וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִּי בֵאלֹהִים הֵנָּה אִם־תִּשְׁקֹר לִי וּלְנִינִי
וּלְנֶכְדִּי כַּחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמְּךָ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי וְעִם־
כד הָאָרֶץ אֲשֶׁר־גַּרְתָּה בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אָנֹכִי אִשָּׁבֵעַ׃
כה וְהוֹכִחַ אַבְרָהָם אֶת־אֲבִימֶלֶךְ עַל־אֹדוֹת בְּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר
כו גָּזְלוּ עַבְדֵי אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ לֹא יָדַעְתִּי מִי
עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְגַם־אַתָּה לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי וְגַם אָנֹכִי
כז לֹא שָׁמַעְתִּי בִּלְתִּי הַיּוֹם׃ וַיִּקַּח אַבְרָהָם צֹאן וּבָקָר וַיִּתֵּן
כח לַאֲבִימֶלֶךְ וַיִּכְרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית׃ וַיַּצֵּב אַבְרָהָם אֶת־
כט שֶׁבַע כִּבְשֹׂת הַצֹּאן לְבַדְּהֶן׃ וַיֹּאמֶר אֲבִימֶלֶךְ אֶל־אַבְרָהָם
מָה הֵנָּה שֶׁבַע כְּבָשֹׂת הָאֵלֶּה אֲשֶׁר הִצַּבְתָּ לְבַדָּנָה׃
ל וַיֹּאמֶר כִּי אֶת־שֶׁבַע כְּבָשֹׂת תִּקַּח מִיָּדִי בַּעֲבוּר תִּהְיֶה־לִּי
לא לְעֵדָה כִּי חָפַרְתִּי אֶת־הַבְּאֵר הַזֹּאת׃ עַל־כֵּן קָרָא לַמָּקוֹם
לב הַהוּא בְּאֵר שָׁבַע כִּי שָׁם נִשְׁבְּעוּ שְׁנֵיהֶם׃ וַיִּכְרְתוּ בְרִית
בִּבְאֵר שָׁבַע וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וּפִיכֹל שַׂר־צְבָאוֹ וַיָּשֻׁבוּ אֶל־
לג אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּטַּע אֶשֶׁל בִּבְאֵר שָׁבַע וַיִּקְרָא־שָׁם בְּשֵׁם
לד יְהוָה אֵל עוֹלָם׃ וַיָּגָר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים׃ פ

וואָרום זי האָט געזאָגט: לאָמיך ניט זען ווי דאָס קינד שטאַרבט. און זי איז געזעסן אַקעגנאיבער, און האָט אויפגעהויבן איר קָול און האָט געוויינט. 17 האָט גאָט געהערט דעם קָול פון דעם יינגל, און אַ מלאך פון גאָט האָט גערופן צו הָגָרן פון הימל, און האָט צו איר געזאָגט: וואָס איז דיר, הָגָר? זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרום גאָט האָט צוגעהערט צו דעם קָול פון דעם יינגל אַווו ער איז דאָרט. 18 שטיי אויף, הייב אויף דעם יינגל, און האַלט אים צו מיט דיין האַנט; וואָרום פאַר אַ גרויס פאָלק וועל איך אים מאַכן.

19 און גאָט האָט אויפגעעפנט אירע אויגן, און זי האָט דערזען אַ ברונעם וואַסער, און זי איז געגאַנגען און האָט אָנגעפילט דעם לאָגל מיט וואַסער, און געגעבן טרינקען דעם יינגל.

20 און גאָט איז געווען מיטן יינגל, און ער איז אויפגעוואַקסן, און איז געזעסן אין מדבר, און איז געווען אַ בויגנשיסער. 21 און ער איז געזעסן אין מדבר פאָרָן; און זיין מוטער האָט אים גענומען אַ ווייב פון לאַנד מִצרַיִם.

22 און עס איז געווען אין יענער צייט, האָט אַבימֶלֶך און פיכול דער האַר פון זיין חיל געזאָגט צו אַברהמען, אַזוי צו זאָגן: גאָט איז מיט דיר אין אַלץ וואָס דו טוסט; 23 דרום שווער מיר דאָ אַצונד ביי גאָט, אויב דו וועסט פעלשן אָן מיר, אָדער אָן מיין זון, אָדער אָן מיין אייניקל; אַזוי ווי דער חסד וואָס איך האָב געטאָן מיט דיר, זאָלסטו טאָן מיט מיר, און מיט דעם לאַנד וואָס דו האָסט זיך אויפגעהאַלטן דרינען.

24 האָט אַברהם געזאָגט: איך וועל· שווערן. 25 אָבער אַברהם האָט פאָרגעהאַלטן אַבימֶלֶכן וועגן דעם ברונעם וואַסער, וואָס די קנעכט פון אַבימֶלֶכן האָבן געגזלט. 26 האָט אַבימֶלֶך געזאָגט: איך ווייס ניט ווער עס האָט געטאָן דידאָזיקע זאַך; וואָרום ניט דו האָסט מיר צומאָל דערציילט, און ניט איך האָב עס צומאָל געהערט אַחוץ היינט.

27 האָט אַברהם גענומען שאָף און רינדער, און געגעבן אַבימֶלֶכן, און זיי האָבן ביידע געשלאָסן אַ בונד. 28 און אַברהם האָט אַוועקגעשטעלט זיבן לעמער פון די שאָף באַזונדער. 29 האָט אַבימֶלֶך געזאָגט צו אַברהמען: וואָס זיינען דידאָזיקע לעמער, וואָס דו האָסט אַוועקגעשטעלט באַזונדער? 30 האָט ער געזאָגט: פאַרוואָר, די זיבן לעמער מוסטו נעמען פון מיין האַנט, כדי דאָס זאָל מיר זיין צום עדות, אַז איך האָב געגראָבן דעמדאָזיקן ברונעם. 31 דרום האָט מען גערופן יענעם אָרט באֵר־שֶׁבַע, ווייל דאָרטן האָבן זיי ביידע זיך געגעבן אַ שבועה.

32 אַזוי האָבן זיי געשלאָסן אַ בונד אין באֵר־שֶׁבַע; און אַבימֶלֶך און פיכול דער האַר פון זיין חיל זיינען אויפגעשטאַנען, און האָבן זיך אומגעקערט אין לאַנד פון די פלִשתּים. 33 און ער האָט געפלאַנצט אַ טאַמאַריסקנבוים אין באֵר־שֶׁבַע, און האָט דאָרטן גערופן צו דעם נאָמען פון יהוה, דעם אייביקן גאָט.

34 און אַברהם האָט זיך אויפגעהאַלטן אין לאַנד פון די פלִשתּים פיל טעג.

כב

שב׳ וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם
ב וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־
בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ אֲשֶׁר־אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ
הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה עַל אַחַד הֶהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר
ג אֵלֶיךָ׃ וַיַּשְׁכֵּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיִּקַּח
אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ וְאֵת יִצְחָק בְּנוֹ וַיְבַקַּע עֲצֵי עֹלָה וַיָּקָם
ד וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים׃ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
ה וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הַמָּקוֹם מֵרָחֹק׃ וַיֹּאמֶר
אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו שְׁבוּ־לָכֶם פֹּה עִם־הַחֲמוֹר וַאֲנִי וְהַנַּעַר
ו נֵלְכָה עַד־כֹּה וְנִשְׁתַּחֲוֶה וְנָשׁוּבָה אֲלֵיכֶם׃ וַיִּקַּח אַבְרָהָם
אֶת־עֲצֵי הָעֹלָה וַיָּשֶׂם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ
ז וְאֶת־הַמַּאֲכֶלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו׃ וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־
אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֶּנִּי בְנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה
ח הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֱלֹהִים
ט יִרְאֶה־לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו׃ וַיָּבֹאוּ
אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים וַיִּבֶן שָׁם אַבְרָהָם
אֶת־הַמִּזְבֵּחַ וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיָּשֶׂם
י אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לָעֵצִים׃ וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־
יא יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת לִשְׁחֹט אֶת־בְּנוֹ׃ וַיִּקְרָא אֵלָיו
מַלְאַךְ יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם ׀ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר
יב הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר אַל־תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל־הַנַּעַר וְאַל־תַּעַשׂ לוֹ
מְאוּמָה כִּי ׀ עַתָּה יָדַעְתִּי כִּי־יְרֵא אֱלֹהִים אַתָּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ
יג אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידְךָ מִמֶּנִּי׃ וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא
וְהִנֵּה־אַיִל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו וַיֵּלֶךְ אַבְרָהָם וַיִּקַּח
יד אֶת־הָאַיִל וַיַּעֲלֵהוּ לְעֹלָה תַּחַת בְּנוֹ׃ וַיִּקְרָא אַבְרָהָם שֵׁם־
הַמָּקוֹם הַהוּא יְהוָה ׀ יִרְאֶה אֲשֶׁר יֵאָמֵר הַיּוֹם בְּהַר יְהוָה

סגול באתנח

כב [1] און עס איז געווען נאָך די־דאָזיקע געשעענישן, האָט גאָט געפּרוּווט אַברהמען, און האָט צו אים געזאָגט: אַברהם! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין איך. [2] האָט ער געזאָגט: נעם דײַן זון, דײַן אײנאײנציקן, וואָס דו האָסט ליב, יצחקן, און גײ דיר קײן לאַנד מוֹרִיָה, און ברענג אים אויף דאָרטן פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער אויף אײנעם פֿון די בערג וואָס איך וועל דיר זאָגן.

[3] האָט אַברהם זיך געפֿעדערט אין דער פֿרי, און ער האָט אָנגעזאָטלט זײַן אײזל, און גענומען מיט זיך זײַנע צוויי יונגען, און זײַן זון יצחקן; און ער האָט צעהאַקט דאָס האָלץ פֿאַרן בראַנדאָפּפֿער, און ער איז אויפֿגעשטאַנען, און איז געגאַנגען צו דעם אָרט וואָס גאָט האָט אים געזאָגט.

[4] אויפֿן דריטן טאָג האָט אַברהם אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן, און האָט דערזען דעם אָרט פֿון ווײַטן. [5] און אַברהם האָט געזאָגט צו זײַנע יונגען: בלײַבט אײַך דאָ מיטן אײזל, און איך און דער ייִנגל וועלן גײן ביז אַהין, און מיר וועלן זיך בוקן, און זיך אומקערן צו אײַך.

[6] און אַברהם האָט גענומען דאָס האָלץ פֿאַרן בראַנדאָפּפֿער, און אַרויפֿגעטאָן אויף זײַן זון יצחקן, און ער האָט גענומען אין זײַן האַנט דאָס פֿײַער און דעם שלאַכטמעסער, און זײ זײַנען בײדע געגאַנגען באַנאַנד. [7] האָט יצחק זיך אָפּגערופֿן צו זײַן פֿאָטער אַברהמען, און האָט געזאָגט: מײַן פֿאָטער! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין איך, מײַן זון. האָט ער געזאָגט: אָט איז דאָס פֿײַער און דאָס האָלץ, און וווּ איז דאָס לאַם פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער? [8] האָט אַברהם געזאָגט: גאָט וועט זיך שוין זען אַ לאַם פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער, מײַן זון. און זײ זײַנען בײדע געגאַנגען באַנאַנד.

[9] און זײ זײַנען געקומען צו דעם אָרט וואָס גאָט האָט אים געזאָגט; און אַברהם האָט דאָרטן געבויט אַ מזבח, און האָט אויסגעלײגט דאָס האָלץ, און ער האָט געבונדן זײַן זון יצחקן, און אים אַרויפֿגעטאָן אויפֿן מזבח, איבערן האָלץ. [10] און אַברהם האָט אויסגעשטרעקט זײַן האַנט, און האָט גענומען דעם שלאַכטמעסער צו שעכטן זײַן זון.

[11] האָט אַ מלאך פֿון גאָט גערופֿן צו אים פֿון הימל, און האָט געזאָגט: אַברהם! אַברהם! האָט ער געענטפֿערט: דאָ בין איך. [12] האָט ער געזאָגט: זאָלסט ניט אויסשטרעקן דײַן האַנט אויפֿן ייִנגל, און זאָלסט אים גאָרנישט טאָן; וואָרום אַצונד ווײס איך אַז דו ביסט גאָטספֿאָרכטיק, אַז דו האָסט ניט פֿאַרמיטן דײַן זון, דײַן אײנאײנציקן, פֿון מיר.

[13] האָט אַברהם אויפֿגעהויבן זײַנע אויגן, און האָט דערזען ערשט הינטן האָט אַ ווידער זיך אײַנגעדרײט אין אַ געצווײַיג מיט זײַנע הערנער. איז אַברהם געגאַנגען, און האָט גענומען דעם ווידער, און האָט אים אויפֿגעבראַכט פֿאַר אַ בראַנדאָפּפֿער אָנשטאָט זײַן זון. [14] און אַברהם האָט גערופֿן דעם נאָמען פֿון יענעם אָרט יהוה־יִראֶה[א]; אַזוי ווי עס ווערט נאָך הײַנט געזאָגט: אויף דעם באַרג פֿון יהוה ווערט געזען.

[א] יהוה זעט, זע פּסוק 8.

יְרָאֶה׃ וַיִּקְרָא מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אַבְרָהָם שֵׁנִית מִן־הַשָּׁמָיִם׃ טו
וַיֹּאמֶר בִּי נִשְׁבַּעְתִּי נְאֻם־יְהוָה כִּי יַעַן אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־ טז
הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא חָשַׂכְתָּ אֶת־בִּנְךָ אֶת־יְחִידֶךָ׃ כִּי־בָרֵךְ יז
אֲבָרֶכְךָ וְהַרְבָּה אַרְבֶּה אֶת־זַרְעֲךָ כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכַחוֹל
אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת הַיָּם וְיִרַשׁ זַרְעֲךָ אֵת שַׁעַר אֹיְבָיו׃ וְהִתְבָּרְכוּ יח
בְזַרְעֲךָ כֹּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ עֵקֶב אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ בְּקֹלִי׃ וַיָּשָׁב יט
אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו וַיָּקֻמוּ וַיֵּלְכוּ יַחְדָּו אֶל־בְּאֵר שָׁבַע
וַיֵּשֶׁב אַבְרָהָם בִּבְאֵר שָׁבַע׃ פ
וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֻּגַּד לְאַבְרָהָם לֵאמֹר הִנֵּה מפ׳
יָלְדָה מִלְכָּה גַם־הִוא בָּנִים לְנָחוֹר אָחִיךָ׃ אֶת־עוּץ בְּכֹרוֹ כא
וְאֶת־בּוּז אָחִיו וְאֶת־קְמוּאֵל אֲבִי אֲרָם׃ וְאֶת־כֶּשֶׂד וְאֶת־חֲזוֹ כב
וְאֶת־פִּלְדָּשׁ וְאֶת־יִדְלָף וְאֵת בְּתוּאֵל׃ וּבְתוּאֵל יָלַד אֶת־ כג
רִבְקָה שְׁמֹנָה אֵלֶּה יָלְדָה מִלְכָּה לְנָחוֹר אֲחִי אַבְרָהָם׃
וּפִילַגְשׁוֹ וּשְׁמָהּ רְאוּמָה וַתֵּלֶד גַּם־הִוא אֶת־טֶבַח וְאֶת־ כד
גַּחַם וְאֶת־תַּחַשׁ וְאֶת־מַעֲכָה׃ פ

15 און דער מלאך פון גאָט האָט גערופן צו אַברהמען אַ צווייט מאָל פון הימל, 16 און האָט געזאָגט: איך שווער ביי זיך, זאָגט גאָט, אַז ווייל דו האָסט געטאָן דידאָזיקע זאַך, און האָסט ניט פאַרמיטן דיין זון, דיין איינאיינציקן, 17 איז, בענטשן וועל איך דיך בענטשן, און מערן וועל איך מערן דיין זאָמען אַזוי ווי די שטערן פון הימל, און אַזוי ווי דער זאַמד וואָס אויפן ברעג פון ים; און דיין זאָמען וועט אַרבן דעם טויער פון זיינע פיינט. 18 און בענטשן וועלן זיך מיט דיין זאָמען אַלע פעלקער פון דער ערד, דערפאַר וואָס דו האָסט צוגעהערט צו מיין קָול.

19 און אַברהם האָט זיך אומגעקערט צו זיינע יונגען, און זיי זיינען אויפגעשטאַנען, און זיינען געגאַנגען באַנאַנד קיין באֵר־שֶׁבַע. און אַברהם איז געבליבן אין באֵר־שֶׁבַע.

20 און עס איז געווען נאָך דידאָזיקע געשעענישן, איז אָנגעזאָגט געוואָרן אַברהמען, אַזוי צו זאָגן: זע, מִלְכָּה, זי אויך האָט געבאָרן זין צו דיין ברודער נָחורן: 21 עוץ זיין בְכור, און בוז זיין ברודער, און קמואֵל דעם פאָטער פון אֲרָם, 22 און כֶשֶׂדן, און חֲזון, און פִּלְדָשן, און יִדְלָפן, און בתואֵלן. 23 און בתואֵל האָט געבאָרן רבקהן. דידאָזיקע אַכט האָט מִלְכָּה געבאָרן צו נָחור, אַברהמס ברודער. 24 און זיין קעפּסווייב וואָס איר נאָמען איז געווען רְאוּמָה, זי אויך האָט געבאָרן טֶבַחן, און גַחמען, און תַּחַשן, און מַעֲכָהן.

חַיֵּי שָׂרָה

כג

וַיִּהְיוּ חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים א
שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה׃ וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הִוא חֶבְרוֹן ב
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וְלִבְכֹּתָהּ׃
וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וַיְדַבֵּר אֶל־בְּנֵי־חֵת לֵאמֹר׃ ג
גֵּר־וְתוֹשָׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם תְּנוּ לִי אֲחֻזַּת־קֶבֶר עִמָּכֶם וְאֶקְבְּרָה ד
מֵתִי מִלְּפָנָי׃ וַיַּעֲנוּ בְנֵי־חֵת אֶת־אַבְרָהָם לֵאמֹר לוֹ׃ שְׁמָעֵנוּ ה
אֲדֹנִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכֵנוּ בְּמִבְחַר קְבָרֵינוּ קְבֹר ו
אֶת־מֵתֶךָ אִישׁ מִמֶּנּוּ אֶת־קִבְרוֹ לֹא־יִכְלֶה מִמְּךָ מִקְּבֹר
מֵתֶךָ׃ וַיָּקָם אַבְרָהָם וַיִּשְׁתַּחוּ לְעַם־הָאָרֶץ לִבְנֵי־חֵת׃ ז
וַיְדַבֵּר אִתָּם לֵאמֹר אִם־יֵשׁ אֶת־נַפְשְׁכֶם לִקְבֹּר אֶת־מֵתִי ח

כג,ב׳ כ״ף זעירא

כג 1 און דאָס לעבן פון שרהן איז געווען הונדערט און זיבן יאָר און צוואַנציק יאָר; דאָס זיינען געווען די יאָרן פון שרהס לעבן. 2 און שרה איז געשטאָרבן אין קִרְיַת־אַרבַּע, דאָס איז חֶברון, אין לאַנד כנַעַן. און אַברהם איז געקומען צו קלאָגן אויף שרהן און זי צו באַוויינען.

3 און אַברהם איז אויפגעשטאַנען פון פאַר זיין טויטן, און ער האָט גערעדט צו די קינדער פון חֵת, אַזוי צו זאָגן: 4 אַ פרעמדער אָבער אַ תּושב בין איך ביי אַייך, גיט מיר אַ קבר־אייגנטום ביי אַייך, און איך וועל באַגראָבן מיין טויטן פון פאַר מיר.

5 האָבן די קינדער פון חֵת געענטפערט אַברהמען, אים אַזוי צו זאָגן: 6 הער אונדז צו, מיין האַר, אַ געטלעכער פירשט ביסטו צווישן אונדז; אין דעם געקליבנסטן פון אונדזערע קברים באַגראָב דיין טויטן; קיינער פון אונדז וועט ניט פאַרמיידן זיין קבר פון דיר, אויף צו באַגראָבן דיין טויטן.

7 איז אַברהם אויפגעשטאַנען, און האָט זיך געבוקט צו דעם פאָלק פון לאַנד, צו די קינדער פון חֵת. 8 און ער האָט צו זיי גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אויב עס איז אַייער ווילן צו באַגראָבן מיין טויטן פון פאַר מיר,